

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету
проф. Р.М.Постоловський
«19» березня 2019 р.

**ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 012 «ДОШКІЛЬНА ОСВІТА»
для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр»
на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра,
спеціаліста, магістра**

Схвалено вченою радою педагогічного факультету
Протокол № 3 від «19» березня 2019 р.

Голова вченої ради
педагогічного факультету проф. В.В. Сілков

Розробники: проф. І.М.Дичківська
доц. Н.М.Горопаха
доц. Н.В.Маліновська

Рівне – 2019

Програма додаткового випробування для вступників на здобуття ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 012 «Дошкільна освіта» на основі ступеня (освітньо-кваліфікаційного рівня) бакалавра, спеціаліста, магістра / І.М.Дичківська, Н.М.Горопаха, Н.В. Маліновська – Рівне: РДГУ, 2019. – 13 с.

Розробники:

Дичківська І.М., професор, доктор педагогічних наук, зав. кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І. РДГУ

Горопаха Н.М., доцент, кандидат педагогічних наук кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І. РДГУ

Маліновська Н.В., доцент, кандидат педагогічних наук кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І. РДГУ

Рецензент:

Зданевич Л.В., професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Програма додаткового випробування для вступників на здобуття ступеня магістра визначає вимоги до рівня підготовки вступників у межах освітньо-професійної програми бакалавра, зміст основних професійних компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників на фаховому випробуванні, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) імені проф. Поніманської Т.І., протокол №3 від 04.03.2019 р.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВИПРОБУВАННЯ	6
ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА	6
ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ	8
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	10
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	11
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Основною **метою** фахового випробування є оцінювання знань особи та здатності до опанування навчальної програми освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» спеціальності 012 «Дошкільна освіта».

Основним завданням фахового випробування є виявлення рівня професійної компетентності вступників на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст у межах освітньо-професійної програми за напрямом підготовки 6.010101 «Дошкільна освіта». Фахове випробування виявляє основні види компетенцій, які розкривають загальні здатності спеціаліста в галузі дошкільної освіти в різних сторонах педагогічного процесу: пізнавально-інтелектуальну, діагностичну, проектувальну, організаторську, прогностичну, інформаційну, стимулюючу, оцінно-контрольну, аналітичну, психологічну, соціальну, громадянську, комунікативну, рефлексивну, творчу, методичну, дослідницьку компетенцію тощо.

Вимоги до підготовленості вступника:

Суспільно-політична позиція: світогляд та ідейна переконаність; розуміння державної політики в галузі дошкільної освіти й упровадження її в життя; готовність брати участь у суспільному житті колективу; бажання вести виховну роботу; усвідомлення суспільного обов'язку і громадської відповідальності; суспільно-політична активність.

Професійно-педагогічні якості: ставлення до роботи в дошкільному закладі; здатність вільно орієнтуватися в особливостях роботи з різновіковим колективом, володіння педагогічною імпровізацією; прагнення і вміння переборювати труднощі в організації навчально-виховного процесу; інтерес до роботи вихователя; наполегливість у проведенні різних заходів; наявність організаторських здібностей до проведення навчальної, оздоровчої й виховної роботи; товариськість, гнучкість мислення, любов до дітей.

Пізнавальні якості: наукова ерудованість; бажання вдосконалювати свої знання в галузі дошкільної освіти; потреба в самовихованні; прагнення до вивчення передового досвіду у навчально-виховній роботі; уміння планувати роботу; формувати колектив дітей; знання методик організації навчально-виховної роботи з дітьми; уміння формувати зміст і форми роботи з батьками й громадськістю в умовах дошкільних навчальних закладів.

Вольові якості, які необхідні вихователю: впевненість у своїх силах і можливостях; дисциплінованість; ініціативність; виконавча дисципліна, організованість; самостійність, зібраність: самовладання; витримка; сміливість у формі виправданого педагогічного ризику; доведення справи до кінця.

Емоційні якості: оптимізм; бадьорість; веселість; невразливість; необурливість; доброзичливість; стриманість; терплячість; розумна довірливість; відносне задоволення успіхами в роботі.

Ставлення до вихованців: любов до дітей; товариськість; вимогливість; чуйність; тактовність; зацікавлення долею дітей, виражене в педагогічній допомозі, моральній підтримці.

Ставлення до своїх професійних можливостей: критичний погляд на свої знання, вміння, навички, професійну майстерність; вимогливість до якості своєї професійної праці; прагнення систематично підвищувати професійний рівень; почуття відповідальності; нетерпимість до недоліків; новаторство; професійна самоосвіта.

Інформація щодо проведення фахового випробування:

- допуск до фахового випробування вступників здійснюється за умови наявності екзаменаційного листка та документа, який засвідчує особу (паспорта, свідоцтва про народження тощо);
- фахове випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- фахове випробування проходить усній формі;
- вступникам, які беруть участь в усному фаховому випробуванні дозволяється мати при собі ручку з чорнилом (пастою);

- вступник отримує тільки один комплект екзаменаційних завдань; заміна завдань не дозволяється;
- вступник має право звернутися до екзаменаторів з проханням щодо уточнення умов завдань;
- під час фахового випробування не дозволяється порушувати тишу, спілкуватися з іншими вступниками, користуватися електронними, друкованими, рукописними інформаційними джерелами;
- запис відповіді на екзаменаційні завдання здійснюється в аркуші усної відповіді, під якою ставиться підпис вступника та членів екзаменаційної комісії;
- вступники, які не з'явилися на фахове випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного вступного випробування з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання фахового випробування не дозволяється.

Додаткове фахове випробування проходить в усній формі зі вступником, який має дати відповіді на питання з двох навчальних дисциплін циклу загально-професійної підготовки: загальної педагогіки та загальної психології.

Програми фахових випробувань окреслюють зміст основних проблем з названих вище навчальних дисциплін, які пропонуються для підготовки вступника до вступного випробування.

На основі програм фахових випробувань кафедрою педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) складаються комплекти білетів, кожен з яких містить питання з різних навчальних дисциплін.

Усі питання сформульовані таким чином, щоб вступник міг не тільки пригадати і висвітлити відомі йому теоретичні положення педагогічної та методичної науки, але виявити рівень своєї педагогічної компетенції. Відповідь передбачає як репродуктивну, так і творчу діяльність вступника: розмірковування, доведення своєї думки, виклад матеріалу у вигляді практичних рекомендацій для педагогів, батьків тощо.

Порядок оцінювання результатів фахового випробування.

Оцінювання відповіді вступника на фаховому випробуванні здійснюється членами екзаменаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора. Підставою для формування оцінки є правильність, логічність, глибина відповіді, уміння аналізувати проблеми, які стосуються змісту відповіді, виробляти самостійні оцінки та рішення щодо розв'язання таких проблем. Оцінювання відповіді вступника на додатковому випробуванні – за шкалою «склав»-«не склав».

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Педагогіка загальна

Загальні основи педагогіки. Педагогіка – наука про закономірності виховання, навчання та освіти. Основні поняття (категорії) педагогіки: виховання, навчання, розвиток, формування особистості, освіта, навчально-виховний процес, їх взаємозв'язок. Виховання як суспільне і природне явище. Об'єктивний та конкретно-історичний характер виховання. Місце педагогіки у системі знань про людину. Зв'язок педагогічної науки та практики виховання і навчання. Джерела педагогіки як науки. Українська етнопедагогіка як основа наукової педагогіки. Теоретичні засади педагогіки. Структура педагогічної науки.

Розвиток педагогічної думки та становлення педагогіки як науки. Перші наукові погляди на виховання у працях філософів Давнього Світу (Сократ, Демокрит, Платон, Арістотель, Квінтіліан). Педагогічні ідеї мислителів епохи Відродження (Вітторіо да Фельтре, Еразм Роттердамський, Франсуа Рабле, Мішель де Монтень та ін.). Педагогічні теорії Я.А.Коменського, Ж.-Ж.Руссо, Й.-Г.Песталоцці. Видатні українські мислителі про виховання (Г.Сковорода, Т.Шевченко, І.Франко, Л.Українка, М.Драгоманов та ін.). Педагогічні погляди К.Ушинського. Видатні українські педагоги А.Макаренко та В.Сухомлинський про виховання. Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки.

Методологія і методика педагогічного дослідження. Характеристика методів педагогіки: педагогічне спостереження, експеримент, бесіда, анкетування та інтерв'ювання, вивчення продуктів діяльності дітей, педагогічної документації, соціометричні методи, тестування, методи математичної статистики у педагогіці. Упровадження результатів наукових досліджень у практику виховання і навчання. Передовий і новаторський педагогічний досвід.

Виховання і розвиток. Взаємодія біологічних і соціальних чинників у формуванні особистості. Провідна роль виховання в розвитку дитини. Особистість як об'єкт та суб'єкт виховання. Значення діяльності у формуванні особистості. Розвивальний характер виховання і навчання. Вікова періодизація розвитку особистості. Індивідуальні особливості розвитку та врахування їх у вихованні та навчанні.

Мета та завдання виховання. Виховний ідеал та мета виховання. Об'єктивний та конкретно-історичний характер мети виховання. Ідеал національного виховання. Основні напрями всебічного розвитку особистості. Єдність завдань розумового, морального, трудового, естетичного та фізичного виховання.

Система освіти в Україні. Основні історичні етапи розвитку системи освіти. Державна національна програма «Освіта» (Україна ХХІ століття)». Закон України «Про освіту». Закон України «Про дошкільну освіту». Закон України «Про охорону дитинства». Принципи системи освіти в Україні. Структура системи освіти. Зміст освіти. Проблема стандартів освіти. Державні стандарти освіти. Типи навчальних і навчально-виховних закладів.

Загальні основи дидактики. Поняття про дидактику як теорію навчання і освіти. Основні категорії дидактики: принципи, зміст, методи, форми організації освіти. Зміст освіти у сучасній школі. Навчальні плани, програми і підручники. Взаємозв'язок загальної, політехнічної та професійної освіти. Процес навчання, його методологія. Основні функції навчання та шляхи їх реалізації. Закономірності та принципи навчання. Розвивальний характер навчання. Основні компоненти навчального процесу. Структура діяльності вчителя в навчальному процесі. Психолого-педагогічні основи навчально-пізнавальної діяльності учнів.

Методи навчання. Загальне поняття про методи навчання. Призначення та функції методів. Методи та прийоми. Проблема класифікації методів навчання. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (словесні, наочні, практичні методи; індуктивні та дедуктивні методи; репродуктивні та проблемно-пошукові методи). Методи стимулювання навчальної діяльності учнів. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Зв'язок методів і засобів навчання.

Форми організації навчання. Поняття про організаційні форми навчання. Урок як організаційна форма навчання. Типологія та структура уроків. Педагогічні вимоги до уроку. Фронтальна, групова та індивідуальна форми організації навчальної діяльності учнів на уроці. Характеристика позаурочних форм організації навчання (навчальні екскурсії, факультативи, гуртки тощо). Домашня навчальна робота учнів. Контроль та оцінювання знань учнів, функції та характеристика різних типів оцінних шкал.

Сутність процесу виховання. Національна система виховання в сучасній школі України. Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Рушійні сили виховання. Етапи процесу виховання, управління ними з боку педагога. Самовиховання та перевиховання. Критерії ефективності процесу виховання. Основні закономірності і принципи виховання.

Загальні методи виховання. Поняття про методи виховання. Залежність методів виховання від мети, принципів, змісту та умов виховання, особливостей учнів та рівня розвитку колективу. Різноманітні підходи до класифікації методів виховання. Методи формування свідомості особистості: понять, суджень, переконань, оцінок (бесіди, лекції, диспути; методи сугестії, приклад, авторитет). Методи формування досвіду суспільної поведінки і діяльності (педагогічна вимога, вправлення, привчання, доручення, створення виховуючих ситуацій, громадська думка та ін.). Методи стимулювання діяльності та поведінки (змагання, заохочення, покарання). Умови ефективного застосування методів виховання. Особистісно орієнтовані виховні технології.

Основні напрямки змісту виховання. Розумове виховання і розумовий розвиток. Теоретичні основи розумового виховання. Народна педагогіка про розумове виховання. Формування світогляду учнів. Моральне виховання та моральний розвиток. Теоретичні основи морального виховання. Народна педагогіка про моральне виховання. Зміст морального виховання в національній школі (формування національної самосвідомості; екологічне виховання; статеве, правове виховання; виховання свідомої дисципліни, обов'язку та відповідальності, непримиренного ставлення до алкоголю, нікотину, наркотиків). Взаємозв'язок морального та трудового виховання. Місце трудового виховання у системі виховної роботи сучасної школи. Система, зміст та методи трудового виховання учнів. Види трудової діяльності учнів (навчальна праця, суспільно корисна праця, самообслуговування, господарсько-побутова праця в родині). Профорієнтаційна робота та економічне виховання як складові змісту трудового виховання учнів. Естетичне виховання і естетичний розвиток. Теоретичні основи естетичного та художнього виховання. Засоби естетичного виховання, використання народної культури в естетичному вихованні дітей. Фізичне виховання та фізичний розвиток. Завдання і зміст фізичного виховання. Засоби фізичного розвитку дітей (фізичні вправи, природні та гігієнічні фактори). Система фізичного виховання у школі та родині (уроки фізичної культури, фізкультхвилинки, рухливі ігри, гуртки, спортивні змагання, заняття спортом, туризм тощо).

Виховання учнівського колективу. Поняття про колектив, його виховне значення. Теорія колективу А.Макаренка. Ознаки колективу, його структура. Типи учнівських колективів. Динаміка і етапи розвитку колективу. Колектив і особистість. Малі групи в учнівському колективі. Взаємини в колективі. Учніське самоврядування.

Організаційні форми виховної роботи. Позакласна та позашкільна робота, її завдання та принципи організації. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи (тематичні вечори, конференції, тижні з різних предметів, зустрічі, огляди, фестивалі, конкурси, олімпіади, гуртки, екскурсії, походи, класні години, політінформації тощо). Класний керівник як організатор виховної роботи з учнями в школі, його функції та зміст роботи (вивчення учнівського колективу, організація спільної діяльності, робота з сім'єю, громадськістю). Планування роботи класного керівника. Дитячі та молодіжні організації.

Родинна педагогіка. Українська родинна педагогіка. Виховання в сім'ї як першооснова розвитку особистості. Специфіка сім'ї як виховного осередку. Народні традиції родинного

виховання. Проблеми родинного виховання. Спільна виховна робота школи, сім'ї та громадськості. Форми педагогічної освіти батьків.

Принципи управління школою. Школотзнавство як галузь педагогічної науки. Принципи управління освітою. Органи народної освіти, їх функції, структура. Педагогічний колектив та управління його діяльністю. Методична робота в школі, її форми і зміст. Планування та облік навчально-виховної роботи. Підвищення кваліфікації та освіти вчителів

Загальна психологія

Психологія як наука. Предмет і завдання психології. Психологія як наука про закономірності виникнення і функціонування психіки. Місце психології в системі наук про людину. Основні напрями психологічної науки: психоаналіз, гуманістична психологія, біхевіоризм, когнітивна психологія, трансперсональна психологія та ін.

Методологічні принципи психології: принцип детермінізму, єдності свідомості і діяльності, розвитку, об'єктивності, системного підходу та їх втілення в методах психології. Основні методи психології: спостереження і експеримент. Допоміжні методи психології: опитування (анкетування і інтерв'ю), тестування, вивчення продуктів діяльності. Проблема надійності і валідності результатів психологічного дослідження.

Виникнення і розвиток психіки. Форми відображення дійсності: фізична, біологічна, психічна. Психіка як функція високоорганізованої матерії. Взаємозв'язок психіки з нервовою системою. Функціональна асиметрія великих півкуль головного мозку. Рефлекс як основна форма взаємодії організму із середовищем. Умовні і безумовні рефлекси.

Розвиток психіки у філогенезі: елементарна чутливість, предметно = перцептивний рівень, інтелект. Взаємозв'язок рівня розвитку психіки і форм поведінки тварин. Свідомість як вищий рівень розвитку психіки: зміст і умови виникнення. Відмінності між психікою тварин і свідомістю людини. Структура свідомості. Свідоме і несвідоме. Неусвідомлювані психічні явища: передсвідоме, підсвідоме, надсвідоме. Форми прояву психіки: психічні процеси, психічні стани, психічні властивості особистості.

Зміст і структура особистості. Поняття про особистість. Індивід, особистість, індивідуальність, суб'єкт як характеристики людини. Психологічна специфіка особистості: усталеність, цілісність, активність. Структура особистості. Рушійні сили розвитку особистості: різні психологічні підходи.

Самосвідомість особистості. Самосвідомість особистості: зміст і структура. "Я-концепція" особистості. "Я-образ" як сукупність уявлень особистості про себе. Самооцінка і рівень домагань як центральні характеристики самосвідомості особистості. Механізми та шляхи розвитку самосвідомості.

Мотиваційна сфера особистості. Мотиваційна сфера особистості. Потреби і мотиви. Мотивація. Спрямованість особистості: зміст, види, форми прояву. Умови розвитку мотивації особистості.

Психічні процеси і стани особистості. Загальна характеристика когнітивної сфери особистості. Увага і її характеристики. Види уваги. Можливості управління увагою.

Чуттєві форми пізнання дійсності: відчуття і сприйняття. Види і властивості відчуттів. Сприйняття і його характеристики. Апперцепція. Спостереження як цілеспрямоване сприйняття. Умови розвитку чуттєвих форм пізнання дійсності. Пам'ять і її види. Процеси пам'яті. Умови підвищення продуктивності пам'яті. Логічні форми пізнання дійсності: мислення і уява. Властивості мислення. Операції і види мислення. Засоби активізації мислення. Уява: зміст і види. Прийоми створення нових образів уяви. Уява і творчість. Умови розвитку уяви.

Емоційно-вольова сфера особистості. Емоції і почуття. Види почуттів. Емоційна культура особистості: зміст і умови розвитку. Воля як психічний процес. Структура вольового акту. Вольові якості особистості і їх розвиток. Локус контролю.

Психічні стани особистості: зміст і види. Настрій, афект, стрес. Умови саморегуляції

психічних станів.

Індивідуально-типологічні властивості особистості. Особливості поведінки особистості: темперамент і характер. Темперамент як динамічний бік поведінки: зміст і основні теорії. Типи темпераменту. Вплив темпераменту на успішність навчання і діяльності. Індивідуальний стиль діяльності. Темперамент і характер. Структура характеру. Риси характеру. Акцентуації характеру. Формування і самовиховання характеру.

Здібності як умова успішного здійснення діяльності. Природні передумови формування здібностей (задатки). Види здібностей. Рівні розвитку здібностей. Обдарованість, талант, геніальність. Психологічні умови формування і розвитку здібностей.

Діяльність як умова розвитку особистості. Діяльність як цілеспрямована і усвідомлена активність особистості. Структура діяльності: цілі, мотиви, дії. Дії і операції. Складові і засоби дій. Уміння й навички. Види діяльності: праця, спілкування, гра.

Спілкування як умова розвитку особистості. Спілкування як умова формування особистості. Структура спілкування: комунікація, інтеракція, перцепція. Спілкування як обмін вербальною і невербальною інформацією. Спілкування як міжособистісна взаємодія. Взаємодія людей у соціальних групах. Види груп. Групові феномени: конформізм, “зсув ризику”, лідерство. Спілкування як сприймання людьми один одного. Ефекти сприймання.

Психологічні механізми впливу у процесі спілкування: переконання, психічне зараження, навіювання, наслідування. Умови підвищення ефективності спілкування. Формування атракції.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ВСТУПНИКІВ НА ВСТУПНОМУ ВИПРОБУВАННІ

Оцінювання відповіді вступника на додатковому випробуванні – за шкалою «склав»-«не склав».

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Відповіді вступника на теоретичні питання елементарні, фрагментарні, зумовлюються початковими уявленнями про сутність психолого-педагогічних та методичних категорій. У відповідях на практичні та творчі завдання вступник не виявляє самостійності, демонструє невміння аналізувати діяльність учасників навчально-виховного процесу, приймати рішення.

II рівень – середній. Вступник володіє певною сукупністю теоретичних знань, практичних умінь, навичок, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями здійснювати пошукову, евристичну діяльність, самостійно здобувати нові знання.

III рівень – достатній. Вступник знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень.

IV рівень – високий. Передбачає глибокі знання з педагогіки, психології та методик дошкільної освіти, ерудицію, вміння застосовувати знання творчо, здійснювати зворотній зв'язок у своїй роботі, самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію. Відповідь вступника свідчить про його уміння адекватно оцінити власні здібності, можливості, рівень домагань, психологічні особливості; вибрати найефективніший варіант поведінки в тій чи іншій ситуації; регулювати власні емоційні стани, долати критичні педагогічні ситуації тощо.

**Таблиця відповідності
рівнів компетентності за значенням шкали оцінювання під час вступного
випробування**

Рівень компетентності	Шкала оцінювання
Початковий відповіді вступника невірні, фрагментарні, демонструють нерозуміння програмового матеріалу в цілому	Не склав
Середній відповіді вступника визначаються розумінням окремих аспектів питань програмного матеріалу, але характеризується поверховістю та фрагментарністю, при цьому допускаються окремі неточності у висловленні думки	Склав
Достатній відповіді вступника визначаються правильним і глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу, але при цьому допускаються окремі неточності не принципового характеру	
Високий відповіді вступника визначаються глибоким розумінням суті питання програмного матеріалу.	

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. 2-е изд. Санкт-Петербург: Питер, 2001. 263 с.
2. Асмолов А.Г. По ту сторону сознания: методологические проблемы неклассической психологии. Москва: Смысл, 2002. 480 с.
3. Бондарчук О. І., Туриніна О. Л. Загальна психологія. Київ: Логос, 2004. 140 с.
4. Варій М. Й. Загальна психологія. 2-ге вид., випр. і доп. Київ: Центр учбової літератури, 2007.
5. Ващенко Г. Загальні методи навчання. Київ, 1997.
6. Волкова Н. Педагогіка. Київ, 2013.
7. Галузьяк В. Педагогіка. Вінниця, 2007. 400 с.
8. Гамезо М. В., Домашенко И. А. Атлас по психологии: Информ.- метод. пособие к курсу “Психология человека”. Москва: Пед. общество России, 2001. 367 с.
9. Глазиріна В. Педагогіка сучасної школи. Донецьк, 2006.
10. Гончаренко С. Український педагогічний енциклопедичний словник. 2-ге вид., доп., випр. Рівне, 2011.
11. Грицай Ю. Педагогіка: курс лекцій. Миколаїв, 2007.
12. Еникеев М. И. Общая и социальная психология: Энциклопедия. Москва: ПРИОР, 2002. 560 с.
13. Загальна педагогіка: лекції / автори-упорядники Е. Федорчук, В. Федорчук. Кам'янець-Подільський, 2007.
14. Загальна психологія / За ред. С. Д. Максименка. 2-ге вид. Вінниця: Нова Книга, 2004.
15. Зайченко І. Педагогіка. Київ, 2008.
16. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы. Санкт-Петербург.: Питер, 2001. 512 с.
17. Кіт Г. Українська народна педагогіка: курс лекцій. Вінниця, 2008.
18. Коротяев Б. Педагогіка у питаннях, відповідях та прогностичних очікуваннях. Донецьк:, 2000.
19. Кузьмінський А. Педагогіка родинного виховання. Київ, 2006.
20. Кузьмінський А. Педагогіка. Київ, 2007.
21. Кузьмінський А., Вовк Л., Омеляненко В. Педагогіка: завдання і ситуації: Практикум. Київ, 2003.
22. Лисенко Н. Педагогіка українського довкілля. У 2 ч. Київ, 2006.
23. М'ясоїд П. А. Загальна психологія. 3-те вид., випр. Київ: Вища школа, 2004.
24. Маклаков А. Г. Общая психология: Учеб. для вузов. Санкт-Петербург: Питер, 2006. 583 с.
25. Максименко С. Д. Загальна психологія. Вінниця: Нова книга, 2004. 701 с.
26. Малафійк, І. Дидактика. Рівне: РДГУ, 2003.
27. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Київ, 2012.
28. Мойсеюк Н. Педагогіка. Київ, 2007.
29. Омеляненко В. Теорія і методика виховання. Київ, 2008.
30. Омеляненко С. Педагогіка: тестові завдання. Київ, 2008.
31. Партико Т. Б. Загальна психологія. Київ: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008.
32. Партико Т. Б. Курс загальної психології. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
33. Педагогіка. Курс лекцій / уклад. І. Серета. Миколаїв, 2007.
34. Педагогіка: Хрестоматія / Укладачі А.Кузьмінський, В.Омеляненко. Київ, 2003.
35. Практикум по общей, экспериментальной и прикладной психологии / Под ред А. А. Крылова, С. А. Маничева. Санкт-Петербург: Питер, 2004. 560с.
36. Руденко Ю. Українська козацька педагогіка: витоки, духовні цінності, сучасність. Київ, 2007.

37. Філософія освіти і педагогіка: цінності культури. Комунікативний етикет: Україна, Великобританія, Німеччина, Франція, Іспанія / ред. С. Черепанова. Львів, 2007.
38. Хьелл Л., Зиглер К. Теорії личности. 3-е изд. Санкт-Петербург.: Питер, 2007. 607 с.
39. Якса Н.В. Основи педагогічних знань. Київ, 2007.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. www.students.net.ua – український освітній портал для студентства
2. www.osvita.org.ua – освітній портал, що містить структуровані освітні ресурси України, базу даних ВНЗ України і Росії.
3. www.school.edu-ua.net – освітній сайт, який представляє в інтернеті українські навчальні програми, підручники, довідники, методичні посібники
4. www.mon.gov.ua – сайт Міністерства освіти і науки
5. www.nbuiv.go.ua – сайт бібліотеки ім.В.Вернадського
6. <http://www.rshu.edu.ua> – офіційний сайт Рівненського державного гуманітарного університету